

Bulla canonizationis Sanctae Clarae Assisiensis

[Page 2331]

[Alexander episcopus, servus servorum Dei], Venerabilibus fratribus universis Archiepiscopis et Episcopis per regnum Franciae constitutis, [salutem et apostolicam benedictionem].
Clara claris praeclara meritis, magnae in caelo claritate gloriae, ac in terra splendore miraculorum sublimium clare claret. Clarae huius arcta et alta Religio hic coruscat, huius sursum aeterni praemii radiat magnitudo, huius virtus signis magnificis, mortalibus illucescit. Huic Clarae intitulatum hic fuit summae Privilegium paupertatis; huic in excelso rependitur inaestimabilis copia thesaurorum; huic a catholicis plena devotio et honoris cumulus exhibetur. Hanc Claram sua fulgida hic insignierunt opera, hanc Claram in alto divinae lucis clarificat plenitudo, hanc christianis populis prodigiorum eius stupenda declarant. O Clara multimode titulis praedita claritatis!
Ante conversionem tuam utique clara, in conversione clarior, in claustrali conversatione praeclara, et post decursum vitae praesentis spatium clarissima illuxisti! Ab hac Clara clarum exempli speculum huic saeculo prodiit; ab hac inter amoenitates caelestes suave liliū virginitatis offertur; ab hac in terris manifesta subventionum remedia sentiuntur. O admiranda Clarae beatae claritas, quae tanto studiosius per singula quaeritur, tanto splendidior in singulis invenitur!
Emicuit haec, inquam, in saeculo, in Religione praefulsit; in domo illuxit ut radius, in clauastro coruscavit ut fulgor. Emicuit in vita, post mortem irradiat; claruit in terra, in caelo relucet! O quanta huius vehementia luminis et quam vehemens istius illuminatio claritatis! Manebat quidem haec lux secretis inclusa claustralibus, et foras

[Page 2332]

micantes radios emittebat; colligebatur in arcto coenobio, et in amplo saeculo spargebatur; servabatur intra, et extra manabat. Latebat namque Clara, sed eius vita patebat; silebat Clara, sed sua fama clamabat; celabatur in cella, et in urbibus noscebatur. Nec mirum; quia *lucerna* tam *accensa*, tam *lucens*, *abscondi non poterat* quin splenderet et clarum in domo Domini daret lumen; nec recondi poterat vas tot aromatum quin fragraret et suavi odore dominicam respergeret mansionem. Imo, cum in angusto solitudinis reclusorio *alabastrum* sui corporis haec dure contereret, tota omnino Ecclesiae aula sanctitatis eius *odoribus replebatur*. Sane cum ipsa, dum adhuc puella esset in saeculo, hunc mundum fragilem et immundum mundo calle ab aetate tenera transilire studeret, et pretiosum suae virginitatis thesaurum illibato semper pudore custodiens, claritatis et pietatis operibus vigilanter intenderet, ita quod ex ea grata et laudabilis ad vicinos et alios fama prodiret, b. Franciscus, audito huius famae praeconio, coepit confestim hortari eam, et ad Christi perfectam inducere servitutem. Quae sacris illius monitis mox adhaerens, et mundum cum terrenis omnibus penitus abdicare, ac soli Domino in paupertate voluntaria famulari desiderans, hoc suum fervens desiderium, quam cito potuit, adimplevit: quia tandem cuncta sua bona, ut una secum quidquid etiam *habebat* Christi obsequio deputaret, in *eleemosynas* et *pauperum* subsidia distribuit et convertit.
Cumque de saeculi strepitu fugiens, ad quamdam campestrē declinasset ecclesiam, et ab ipso b. Francisco, sacra ibi recepta tonsura, processisset ad aliam, consanguineis eius ipsam exinde reducere molientibus, illa protinus amplectens altare, pannosque apprehendens ipsius, crinium sui capitis incisura detecta, eisdem consanguineis in hoc fortiter restitit et constanter; quia cum iam esset mente integra iuncta Deo, pati non poterat ab eius servitio se divelli.
Denique cum ad ecclesiam S. Damiani extra civitatem Assisinate, unde traxit originem, per eundem b. Franciscum adducta fuisset, ibi ei Dominus ad amorem et cultum assiduum sui nominis plures socias aggregavit. Ab hac siquidem insignis et sacer Ordo S. Damiani,

[Page 2333]

per orbem iam longe diffusus, salutare sumpsit exordium. Haec, adhortante ipso b. Francisco, huic novae sanctaeque observantiae sequendum dedit initium; haec huius magnae Religionis fuit primum et stabile fundamentum; haec huius alti operis lapis extitit primitivus.

Haec genere nobilis, sed conversatione nobilior, virginitatem, quam prius etiam custodiverat, sub hac sanctimoniae regula praecipue conservavit. Hanc postmodum Religionem mater eius, Hortulana nomine, piis intenta operibus, ipsius natae sequendo vestigia, devote suscepit; in qua demum haec optima hortulana, quae in horto dominico protulit talem plantam, conclusit feliciter dies suos.

Post aliquot vero annos, ipsa b. Clara monasterii et Sororum regimen, nimia eiusdem S. Francisci devicta importunitate, recepit.

Haec utique fuit *arbor procera* et eminens, longis distenta ramis, quae in agro Ecclesiae *dulcem fructum* religionis attulit, et ad cuius delectabilem *umbram*, *sub* illius amoenitate fructum huiusmodi libaturae concurrerunt undique multae alumnae fidei et concurrunt.

Haec fuit vena munda Vallis Spoletanae, quae novum *aquae vitalis fontem* ad refectionem animarum et commodum propinavit; qui iam per diversos rivulos in territorium Ecclesiae derivatus, plantaria religionis infudit. Haec fuit altum sanctitatis *candelabrum* vehementer in *tabernaculo* Domini rutilans, ad cuius ingentem splendorem plurimae properaverunt et properant, *suas* de illius lumine *lampades* accendentes. Haec profecto in agro fidei plantavit et coluit vineam paupertatis, de qua fructus salutis pingues et divites colliguntur; haec in praedio Ecclesiae humilitatis hortum constituit, multiplici rerum consertum inopia, in quo magna virtutum copia reperitur; haec in Religionis districtu arcem artae abstinenciae fabricavit, in qua larga spiritualis alimoniae refectio ministratur.

Haec fuit pauperum primiceria, ducissa humilium, magistra continentium, et poenitentium Abbatissa. Haec suum monasterium, creditamque in illo sibi familiam, solícite ac prudenter in timore et servitio Domini et plena Ordinis observantia gubernavit: vigil

[Page 2334]

in cura, in ministerio studiosa, in exhortatione attenta; diligens in admonitione, in correctione moderata, temperata in praeceptis; in compassione praestabilis, discreta in silentio, in sermone matura, et consulta in cunctis ad perfectum regimen opportunis, volens magis famulari quam dominari, et honorare quam honore sustolli. Huius vita erat aliis eruditio et doctrina. *In hoc libro vitae* ceterae vivendi regulam didicerunt; in hoc vitae speculo reliquae vitae semitas inspexere. Corpore namque sistebat in terra, sed animo versabatur in caelo; humilitatis vasculum, armarium castitatis, charitatis ardor, dulcor benignitatis, patientiae robur, nexus pacis et familiaritatis communio: mitis in verbo, lenis in facto, et in omnibus amabilis et accepta.

Et ut, carne depressa, convalesceret spiritu (quia quisque hoste suo debilitato fit fortior), nudum solum et interdum sarmenta pro lecto habebat, et pro pulvinari sub capite durum lignum, unaque tunica cum mantello de vili, despecto et hispido panno contenta. His humilibus indumentis ad operimentum sui corporis utebatur, aspero cilicio de cordulis crinium equorum contexto nonnunquam adhibito iuxta carnem. Arcta quoque in cibo et in potu districta, tanta se in his froenabat abstinencia, quod longo tempore tribus diebus in hebdomada, videlicet secunda, quarta et sexta feria, nihil penitus pro sui corporis alimento gustavit, reliquis nihilominus diebus adeo se cibarium paucitate restringens, quod aliae de ipsa, quomodo sub tam forti districtione subsistere poterat, mirabantur.

Vigiliis insuper et orationibus assidue dedita, in his praecipue diurna et nocturna tempora expendebat. Diuturnis tandem perplexa languoribus, cum ad exercitium corporale non posset surgere per se ipsam, Sororum suarum suffragio levabatur et, ad tergum eius fulcimentis appositis, propriis *manibus laborabat*, ne in suis etiam esset infirmitatibus otiosa. Unde de panno lineo huius sui studii et laboris plura pro altaris sacrificio corporalia fieri fecit, et per plana et montana Assisii diversis ecclesiis exhiberi.

Amatrix vero praecipua et colona sedula paupertatis, sic illam suo affixit animo, sic eam in suis desideriis alligavit, quod semper in ipsius dilectione firmior et ardentior in amplexu, a districta et delectabili

[Page 2335]

eius copula pro nulla unquam necessitate discessit. Nec aliquibus prorsus potuit induci suasibus ad consentiendum, quod suum monasterium proprias possessiones haberet, quamquam fel. rec. Gregorius papa, praedecessor noster, de multa indulgentia ipsius monasterii pie cogitans, libenter illi voluerit, pro Sororum eius sustentatione, possessiones sufficientes et congruas deputare.

Verum quia magnum et splendidum luminare suppressi non potest, quin suae radios praeferat claritatis, in ipsius etiam vita multis et variis miraculis virtus suae sanctitatis effulsit. Nam cuidam de Sororibus ipsius monasterii vocem, quam a longo tempore quasi omnino perdidit, restauravit. Alii, officio linguae penitus destitutae, loquelam restituit expeditam. Alteri aurem surdam aperuit ad auditum. Laborantem febre, tumentem hydropisi, plagatam fistula et aliis oppressas languoribus, liberavit, facto Crucis signaculo super eas. Quendam Fratrem de Ordine Minorum sanavit ab insaniae passione.

Cum autem quadam vice oleum in monasterio totaliter defecisset, ipsa, vocato Fratre qui erat eidem monasterio pro colligendis eleemosynis deputatus, accepit urceum atque lavit, vacuumque iuxta fores ipsius monasterii posuit, ut illum idem Frater pro oleo acquirendo deferret; quem cum vellet ipse apprehendere, invenit eum oleo, beneficio divinae largitatis, impletum.

Rursum cum uno die nonnisi unius panis medietas pro refectioe Sororum in eodem monasterio haberetur, ipsa medietatem eandem iussit in frusta dividi et Sororibus dispensari; quam inter manus frangentis, Ille *qui vivus est panis et dat escam esurientibus*, multiplicavit in tantum, quod *quingenta* sufficientes factae fuerunt exinde portiones, et Sororibus *discumbentibus distributae*.

Per haec et alia signa conspicua, suorum, dum adhuc viveret, innotuit praeeminentia meritorum. Nam et cum in extremis ageret, candidus beatarum virginum coetus, micantibus coronis ornatus, in quo una ex ipsis eminentior et fulgidior apparebat, visus est domum intrare, ubi eadem Christi famula decumbebat, et usque ad lectulum eius procedere, ac circa eam quasi visitationis officium et confortationis solamen, quodam humanitatis studio, exhibere.

[Page 2336]

Post obitum vero eius, quidam, qui morbo caduco ruebat et propter crus contractum gradi non poterat, ad sepulcrum delatus ipsius fuit: ibi, crure ipso quasi fragoris sonitu faciente, ab utraque infirmitate curatus. Curvi renibus, membris contracti, praecipites furia et dementi furore ferales, receperunt ibidem integram sospitatem. Cuidam sua dextra manus, cuius ipse usum ex illata sibi vehementi percussione ita perdidit, quod nihil omnino per eam, velut prorsus inutilem, poterat operari, fuit ad actum suum pristinum, ipsius Sanctae meritis, plenarie reformata. Alius qui diutina caecitate lumen amiserat oculorum, cum ad idem sepulcrum sub ducatu alterius accessisset, recuperato inibi visu, rediit exinde sine duce. His et quamplurimis aliis operibus et miraculis haec venerabilis Virgo resplenduit gloriosis, ut evidenter appareat adimpletum illud quod de ipsa mater eius, dum esset ex ea gravida et oraret, dicitur audivisse: videlicet quod paritura erat quoddam lumen, quod orbem plurimum illustraret.

Gaudeat itaque mater Ecclesia, quod talem genuit et educavit filiam, quae tamquam virtutum foecunda parens, multas religionis alumnas suis produxit exemplis, et ad perfectum Christi servitium pleno magisterio informavit. Laetetur et devota turba fidelium, quod Rex caelorum et Dominus, sororem ipsorum et sociam, quam in sponsam sibi elegerat, ad suum praeclsum et praeclarum palatium cum gloria *introduxit*. Nam et Sanctorum congaudent agmina, quod in superna eorum patria novellae regalis sponsae nuptiae celebrantur.

Ceterum, quia congruit ut, quam Dominus exaltavit in caelo, Catholica Ecclesia veneretur in terra; quia de sanctitate vitae ac miraculis eius, diligenti et attenta inquisitione ac examinatione distincta et solemni discussione praemissis, liquido constitit: licet alias etiam et in propinquis et in remotis partibus satis essent praecognita lucide eius acta: Nos de communi fratrum nostrorum et praelatorum omnium, tunc apud Sedem apostolicam existentium consilio et assensu, de omnipotentia divina confisi, auctoritate beatorum Petri et Pauli apostolorum ac nostra ipsam cathalogo sanctarum Virginum duximus adscribendam.

Ideoque universitatem vestram monemus et hortamur attente per apostolica vobis scripta mandantes, quatenus II idus augusti festum eiusdem Virginis devote ac solemniter celebretis et faciatis a vestris subditis venerabiliter celebrari, ut ipsam habere mereamini apud Deum piam et sedulam adiutricem. Et ut ad venerandum eius sepulcrum avidius et copiosius christiani populi confluat multitudo, ac celebrius ipsius festivitas percolatur, omnibus [vere poenitentibus et confessis], qui ad illud cum reverentia in eiusdem Virginis festo, vel etiam infra ipsius festi octavas, annuatim accesserint, ipsius suffragia humiliter petituri, de omnipotentis [Dei misericordia et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate] confisi, unum annum et quadraginta dies [de iniunctis sibi poenitentiis] relaxamus. [Datum Anagninae, sexto kalendas octobris, pontificatus nostri anno primo].